מהדורה למורה – מתחת לאדמה

- מטרה: הבנת הקטע "מתחת לאדמה" (מאמר הגות), זיהוי לשון ציורית, פרשנות וכתיבה רפלקטיבית: "המסע שלי פנימה".
- זמן מומלץ: 35 דקות
- מסלול: רגיל · חט״ב (ז׳–ט׳)
- הפעילות באתר: https://masa-pnima-horef.sites.tab.bot/p03.html

הנחיות להפעלה

- רעיון מרכזי: רוב הצמיחה – בטבע ובנו – מתרחשת בפנים, לפני שרואים אותה; לכן צריך סבלנות. מומלץ להקריא את הקטע בקול לפני העבודה.
- תזכורת עדינה: בדף זה אין תשובות נכונות או לא נכונות על הרגשות שלנו. שיתוף הוא תמיד מרצון. אם עולה משהו כבד – אפשר לפנות למבוגר או למבוגרת שסומכים עליהם.

מפתח תשובות

חלק	#	תשובה
חלק א׳	1	ב – השורשים מתחילים לגדול בחושך
	2	א – רוב הצמיחה מתרחשת במקום שלא רואים
	3	א – להיות סבלניים עם עצמנו
	4	מזון ומים.
	5	כלנית אדומה ורקפת ורודה.
חלק ב׳	1	לא נכון – הם צהובים ויבשים.
	2	נכון
	3	לא נכון – השינוי מתחיל בפנים, לפני שאחרים מבחינים בו.
חלק ג׳	1	כי הן מקום אחסון – שם הצמח שומר מזון ומים לזמן שבו יצמח.
	2	אנחנו מתחזקים בפנים – לומדים, מתבגרים, צוברים ביטחון – גם אם לא רואים זאת.
חלק ד׳	1	מטאפורה – הפקעות מתוארות כמחסנים – מקום אחסון.
	2	מטאפורה – "לפרוח" אצל אדם – להצליח, לשמוח, להתגלות.
	3	ניגוד – החושך שמתחת לאדמה מול הצבע והאור של הפרח.
חלק ה׳	1	עמדה + דוגמה + קשר לקטע.
חלק ו׳	—	תוכן אישי ורלוונטי, מבנה (פתיחה–אמצע–סיום), שימוש באמצעי ציורי אחד לפחות, לשון תקינה.

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מתחת לאדמה – דף תרגול

מתחת לאדמה

בסוף הקיץ השדות נראים צהובים ויבשים. מי שעובר שם עשוי לחשוב שאין בהם חיים. אבל מתחת לפני הקרקע מסתתרות פקעות ובצלים – מעין "מחסנים" קטנים שבהם הצמח שומר מזון ומים. הם מחכים בסבלנות.

ואז מגיע הגשם הראשון. טיפה אחר טיפה המים מחלחלים אל האדמה, ומשהו מתעורר. בהתחלה לא רואים דבר. השורשים מתארכים בחושך, נאחזים באדמה ושותים. רק אחרי שבועות מציץ מעל הקרקע עלה ירוק ראשון, ובהמשך החורף – כלנית אדומה או רקפת ורודה.

יש בזה שיעור חשוב: רוב הצמיחה מתרחשת במקום שאיש אינו רואה. כך גם אצלנו. כשאנחנו לומדים משהו קשה, מתגברים על פחד או משלימים עם אכזבה, השינוי מתחיל בפנים, הרבה לפני שאחרים מבחינים בו. לפעמים אפילו אנחנו עצמנו לא מרגישים בו.

לכן כדאי להיות סבלניים עם עצמנו. ימים שנראים "ריקים" אינם בהכרח ימים מבוזבזים. אולי באותם ימים השורשים שלנו מעמיקים. ואולי, כשיגיע הזמן, גם אנחנו נפרח – כל אחת ואחד בצבע משלו.

חלק א׳ – איתור והבנה

הקיפו את התשובה הנכונה, וענו במשפט שלם.

1. מה קורה מיד אחרי הגשם הראשון?

(א) רואים מיד פרחים (ב) השורשים מתחילים לגדול בחושך (ג) השדה נשאר יבש

2. מה "השיעור החשוב" שבקטע?

(א) רוב הצמיחה מתרחשת במקום שלא רואים (ב) פרחים צריכים שמש בלבד

(ג) בקיץ אין צמחים

3. מה ממליץ הקטע?

(א) להיות סבלניים עם עצמנו (ב) למהר ולפרוח (ג) לא לשתות מים בחורף

4. מה שומר הצמח בפקעות ובבצלים?

_____

5. אילו פרחים מוזכרים בקטע?

_____

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✓ במשבצת המתאימה. אם המשפט לא נכון – תקנו אותו בעל־פה או בשורה מתחת.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	בסוף הקיץ השדות ירוקים.	◯	◯
2	עלה ראשון מציץ רק אחרי שבועות.	◯	◯
3	לפי הקטע, אחרים תמיד רואים מיד כשאנחנו משתנים.	◯	◯

חלק ג׳ – פרשנות

ענו בשניים–שלושה משפטים. הביאו ראיה מהקטע.

1. למה הכותבים קוראים לפקעות "מחסנים"?

2. מה פירוש "השורשים שלנו מעמיקים" כשמדובר באנשים?

חלק ד׳ – לשון ציורית

לכל ביטוי כתבו את סוג האמצעי (דימוי / מטאפורה / האנשה / ניגוד / חזרה) ומה הוא מוסיף לקטע.

#	הביטוי	סוג האמצעי	מה הוא מוסיף?
1	מעין "מחסנים" קטנים		
2	גם אנחנו נפרח		
3	השורשים מתארכים בחושך... ובהמשך החורף – כלנית אדומה		

חלק ה׳ – הערכה

הביעו עמדה ונמקו.

1. האם לדעתכם "ימים ריקים" יכולים להיות חשובים? הביאו דוגמה.

חלק ו׳ – המסע שלי פנימה ✍️

חשבו על משהו שלמדתם לאט, בלי שראו מבחוץ. כתבו את "סיפור הפקעת" שלכם: מה היה בהתחלה, מה צמח, ומה פרח בסוף.

- כתבו 6–10 שורות.
- השתמשו לפחות בדימוי אחד או בהאנשה אחת.
- אין צורך לשתף – הכתיבה שלכם.

✂️🎟️ כרטיס יציאה

משפט אחד מהקטע שאני לוקח/ת איתי:

מילה אחת שמתארת איך הרגשתי בקריאה: